

Αλέξης Κράους
Αρχειονόμος

**ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΣΥΕΤΕ
(1983-σήμερα)**

***Διάσωση, συντήρηση, καταγραφή και αξιοποίησή του για την ιστορική μνήμη,
την έρευνα, τη δημοσιοποίηση, την εκλαΐκευση, αλλά και τη στήριξη και
δημιουργία κοινωνικών θεσμών.***

Ευχαριστώ ιδιαίτερος τον πρόεδρο του ΣΥΕΤΕ Γιώργο Αρβανίτη και τον πολύπειρο και εξαιρετικά παραγωγικό συνάδελφο, αρχειονόμο και ιστορικό, Ζήσιμο Συνοδινό, που μου έδωσαν την ευκαιρία να παρουσιάσω το σύνολο της πορείας των εργασιών γύρω από το σημαντικό Ιστορικό Αρχείο του ΣΥΕΤΕ.

Όπως διαπιστώνετε από την Έκθεση γύρω σας, το υλικό του Ιστορικού Αρχείου του Συλλόγου είναι πλούσιο και κατά γενική ομολογία από τα πληρέστερα συνδικαλιστικά αρχεία της χώρας. Το γεγονός αυτό δεν είναι βέβαια τυχαίο.

Η συγκρότηση του Ιστορικού Αρχείου του ΣΥΕΤΕ (1917-2011) ξεκίνησε το Φθινόπωρο του 1983, όταν ο υποφαινόμενος πήρε απόσπαση από το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας (ΙΑ/ΕΤΕ) με αποστολή τον εντοπισμό, τη διάσωση, καταγραφή και τακτοποίηση του αρχειακού υλικού του Συλλόγου μας. Το υλικό αυτό είχα αρχίσει να το εντοπίζω τρία περίπου χρόνια πριν, φτάνοντας για πρώτη φορά στα γραφεία του Συλλόγου στην οδό Σοφοκλέους, ως εκλεγμένος αντιπρόσωπος των εργαζομένων του ΙΑ/ΕΤΕ, σύμφωνα με τον νέο τότε θεσμό που άρχισε να λειτουργεί επί προεδρίας Ιωάννας Ζερβάκη, η οποία και μας είχε τότε καλωσορίσει.

Πρέπει να αναφέρω ότι τότε εργαζόμουν ως αρχειονόμος στο ΙΑ/ΕΤΕ, και μάλιστα από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής του (Ιανουάριος 1977), ως ο πρώτος «ποντικός» του Αρχείου, όταν για πρώτη φορά πέρασα τη βαριά πόρτα του Γενικού Αρχείου της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος, στην οδό 3ης Σεπτεμβρίου 146, συνοδεύοντας τους αείμνηστους Εμμανουήλ Κάσδαγλη, ιδρυτή του ΜΙΕΤ και διευθυντή τότε και των Δημοσίων Σχέσεων της ΕΤΕ, και τον σπουδαίο Ιστορικό Φίλιππο Ηλιού, οι οποίοι είχαν τότε σχεδιάσει το άνοιγμα του Ιστορικού Αρχείου της Εθνικής Τράπεζας και τη λειτουργία της Επιτροπής Ιστορίας, με τη συμμετοχή του άλλου μεγάλου Ιστορικού, του αείμνηστου καθηγητή Σπύρου Ασδραχά.

Είχα προσληφθεί ως ειδικός σύμβουλος στην ΕΤΕ για θέματα του Ιστορικού Αρχείου τον Σεπτέμβριο 1976, επιστρέφοντας από σπουδές κοινωνικών επιστημών και ιστορίας που είχα κάνει στη Γαλλία. Μάλιστα, με την πείρα που είχα αποκομίσει από τη θητεία μου στο ΙΑ/ΕΤΕ μέχρι το 1983, όπου εκτός των άλλων συμμετείχα ενεργά στις συναντήσεις των ερευνητών του Προγράμματος της Επιτροπής Ιστορίας, αναζήτησα την περαιτέρω εξειδίκευση στον τομέα των αρχείων και έτσι παρακολούθησα το τρίμηνο Διεθνές Τεχνικό Σεμινάριο Αρχείων που οργάνωνε η Εθνική Σχολή Αρχειονομίας της Γαλλίας, στο Παρίσι (École des Chartes). Μάλιστα,

η διεθνής δικτύωση που μου προσέφερε το σεμινάριο αυτό μέσω του Διεθνούς Συμβουλίου Αρχείων (Δ.Σ.Α.), του παγκόσμιου ειδικού οργανισμού αρχείων της Ουνέσκο, χρησιμοποιήθηκε άμεσα στην περίπτωση του Ιστορικού Αρχείου του ΣΥΕΤΕ.

Στη διάρκεια των ετών 1983 και 1984, εντόπισα και συγκέντρωσα τα έγγραφα του Ιστορικού Αρχείου σε 128 αριθμημένα κιβώτια αρχείων από διάφορους χώρους του Συλλόγου. Πρέπει να αναφέρουμε εδώ ότι συγκροτήθηκε τότε υπό την εποπτεία μου και μια εθελοντική ομάδα δουλειάς για τον εντοπισμό και την πρώτη καταγραφή του Ιστορικού Αρχείου του ΣΥΕΤΕ αποτελούμενη από τους συναδέλφους Ζήσιμο Συνοδινό, Μίνα Δάλκα, Γιολάντα Δάλκα και Στέλλα Κωτσάκη. Αυτό το αρχειακό σύνολο αποθηκεύτηκε σε μικρό δωμάτιο στην ταράτσα του Συλλόγου, στην οδό Σοφοκλέους. Η όλη διαδικασία υποστηρίχτηκε ιδιαίτερα από τον τότε πρόεδρο του Δ.Σ. Χρήστο Πρωτόπαπα.

Λίγο αργότερα, επί προεδρίας Φώτη Δεληβοριά, με φροντίδα μου το αρχείο μεταστεγάστηκε σε χώρο ιδιοκτησίας του Ταμείου Συντάξεων, στην οδό Μαυρομματαίων. Εκεί με την πολύτιμη βοήθεια των κλητήρων του Συλλόγου Κ. Καλογερόπουλου, Αντώνη Καρβούνη και Θ. Σατρατζέμη, το αρχείο αναπτύχθηκε σε ντέξιον και άρχισε η συστηματική καταγραφή του πάνω σε ένα ειδικό τραπέζι μεγάλων διαστάσεων που μας διέθεσε ο Συνεταιρισμός. Παράλληλα τότε ξεκινήσαμε και τη συγκέντρωση προφορικών μαρτυριών και προσωπικών αρχείων από παλαιούς αντιστασιακούς συναδέλφους συνδικαλιστές.

Θυμίζω ότι, σύμφωνα με την αρχειονομία, τα αρχειακά τεκμήρια διακρίνονται σε ενεργά, ενδιάμεσα (ημιενεργά) και ιστορικά (ανενεργά). Όσον αφορά τα ιστορικά αρχεία, πρόκειται για «νεκρά» αρχεία που δεν χρησιμοποιούνται πλέον για τις ανάγκες της υπηρεσίας που τα παρήγαγε, ενώ τα ενδιάμεσα (ημιενεργά) αρχεία είναι αυτά που χρησιμεύουν πλέον με μικρή ένταση στη λειτουργία του παραγωγού τους. Κάθε αρχείο, δημόσιο και ιδιωτικό, ορίζεται από νόμους και κανονισμούς που καθορίζουν τη διάρκεια της κάθε περιόδου. Το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας π.χ. είναι εξαιρετικά πλήρες και καλοδιατηρημένο, γιατί είναι ζωτικό για την ίδια την ύπαρξη και τη λειτουργία της Τράπεζας, πολύ περισσότερο από εκείνο των υπουργείων του 19ου και του 20ού αιώνα. Αυτή η πρακτική της σωστής διοικητικής λειτουργίας και τήρησης αρχείων της ΕΤΕ πέρασε και στα στελέχη που ίδρυσαν και λειτούργησαν τον ΣΥΕΤΕ.

Η Εθνική Τράπεζα λειτούργησε σε καθεστώς έλλειψης νόμων στα πρώτα της χρόνια και γι' αυτό είχε και έχει αυστηρότατους κανόνες όσον αφορά τα παραγόμενα αρχεία της και τη διατήρησή τους. Για το λόγο αυτό, τα τραπεζικά στελέχη που ίδρυσαν τον Σύλλογο είχαν επιμορφωθεί κατάλληλα, ώστε να διατηρούν τη διάκριση σε τρέχον (ενεργό), ενδιάμεσο (ημιενεργό) και νεκρό (ανενεργό) /ιστορικό αρχείο, με αποτέλεσμα το Ιστορικό Αρχείο του ΣΥΕΤΕ σήμερα να είναι από τα πληρέστερα συνδικαλιστικά αρχεία, σύμφωνα με όσους ερευνητές το επισκέφθηκαν και το χρησιμοποίησαν και σύμφωνα με τις δυνατότητες που η παρούσα έκθεση ιστορικού υλικού μας δείχνει. Όπως έχουμε αναφέρει σε κείμενό μας στο Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας Επιχειρήσεων του 1991 στην Αθήνα, η μόνη καταστροφή που επισημάναμε είναι τα έγγραφα αλληλογραφίας «Εισερχόμενα-Εξερχόμενα» από το 1917 μέχρι το 1960 περίπου.

Στο αρχείο του ΣΥΕΤΕ συγκεντρώσαμε και καταγράψαμε τις εξής κατηγορίες υλικού: λιτά έγγραφα, κατάστιχα, δεμένα τετράδια χειρογράφων, τυπωμένα φύλλα εφημερίδων, φυλλάδια, φωτογραφίες και αφίσες. Επίσης, προσθέτουμε εδώ και τα βιβλία της Βιβλιοθήκης του Συλλόγου που διασώσαμε, φροντίζοντας μάλιστα να περισώσουμε τον κατάλογο της Βιβλιοθήκης, η οποία ήταν δανειστική και περιείχε περίπου 4.000 τόμους, με βιβλία ιδίως τραπεζικά και οικονομικά, αλλά επίσης λογοτεχνικά, γενικού ενδιαφέροντος, εγκυκλοπαιδικά και αρκετά εργασιακά. Η θεματολογία της Βιβλιοθήκης ήταν σύμφωνη με το πνεύμα της λέσχης στελεχών που υπήρξε ο Σύλλογος αλλά και με την εξέλιξη που είχε ως σωματείο εργαζομένων.

Για να δώσουμε μια εικόνα του συνολικού όγκου του συγκεντρωμένου τότε αρχειακού υλικού του Συλλόγου, αναφέρουμε ότι το υλικό κάλυπτε 200 τρέχοντα μέτρα αρχείων και το συνολικό του βάρος έφτανε περίπου τους 3 τόνους. Όταν, κοντά στο 1990, μετά την τελευταία μεταφορά του σε κτήριο του Ταμείου Συντάξεων επί της οδού Πανεπιστημίου, αναπτύχθηκε σε ντέξιον, κατέλαβε 4 μεγάλα δωμάτια αρχείων.

Σε μια σύντομη περιγραφή, μπορούμε να πούμε ότι το διάγραμμα του Ιστορικού Αρχείου του ΣΥΕΤΕ καλύπτει δέκα κατηγορίες τεκμηρίων του ίδιου του Συλλόγου (1917-1987): καταστατικά, πρακτικά του Δ.Σ., πρακτικά των Γ.Σ., αλληλογραφία, ανακοινώσεις, πρωτόκολλα, βιβλία μελών, λογιστικά, διάφορα, εφημερίδα *Τραπεζική*. Επίσης, τρεις κατηγορίες υλικού του Συλλόγου των Κλητήρων (1919-1986), τα πρακτικά του Συλλόγου Εργαζομένων Γυναικών (1924-1939), εννέα κατηγορίες του Συλλόγου Υπαλλήλων της Τραπεζής Αθηνών (1934-1979) και τρεις του Συλλόγου Προσωπικού Καθαριότητας (1970-1986).

Ο ΣΥΕΤΕ, ευτυχώς, σήμερα διαθέτει έναν διοικητικό οργανισμό με πολύπειρο και σταθερό προσωπικό, εδώ και 30 χρόνια περίπου. Έτσι, η σταθερότητα και η επιμέλεια του προσωπικού και του διευθυντή του Συλλόγου έχουν δώσει συνέχεια στην παραγωγή και τη διατήρηση του αρχειακού υλικού από τις δεκαετίες του '80 μέχρι σήμερα. Ας μην ξεχνάμε ότι η εμφάνιση της μηχανογράφησης έλυσε μεν πολλά προβλήματα, αλλά δημιούργησε και νέα σε θέματα αρχειοθέτησης. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώθηκε και στην περίπτωση της μεταφοράς του Ιστορικού Αρχείου του ΣΥΕΤΕ στο ΙΑ/ΕΤΕ.

Το σύνολο αυτό του αρχειακού υλικού μας έδωσε τη δυνατότητα να αντιληφθούμε, μεταξύ άλλων, την ύπαρξη στο χώρο των εργαζομένων του τριπτύχου των θεσμών του κοινωνικού κινήματος και του κόσμου της εργασίας στην Ευρώπη, δηλαδή τους συνεταιρισμούς, τα αλληλοβοηθητικά ταμεία και τους συλλόγους. Η αναζήτηση της δικτύωσης των θεσμών αυτών μεταξύ Ελλάδας και Ευρώπης αξιοποιήθηκε στη συνέχεια, σε συνεργασία με το ΤΥΠΕΤ.

Ακολουθεί συνοπτική παρουσίαση των προσωπικών παρεμβάσεών μας, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, που αποσκοπούσαν στη δημοσιότητα του Ιστορικού Αρχείου του ΣΥΕΤΕ και στην ανάδειξη του ιδιαίτερου ρόλου του Συλλόγου και των πλούσιων αρχείων του στην ιστορία του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος, αλλά και ευρύτερα στην κοινωνική ιστορία της χώρας μας.

- 1984:** **Συμμετοχή του ΙΑ/ΣΥΕΤΕ στο Διεθνές Συνέδριο Αρχείων του Διεθνούς Συμβουλίου Αρχείων (Δ.Σ.Α.) στη Βόννη.**
Μετά το Διεθνές Συνέδριο της Βόννης, όπου έλαβα μέρος ως υπεύθυνος του ΙΑ/ΣΥΕΤΕ, ο τότε Γραμματέας του Διεθνούς Συμβουλίου Αρχείων, Κ. Κεσκσεμέτι, μου πρότεινε τη δημιουργία Επιτροπής Συνδικαλιστικών Αρχείων στο πλαίσιο του Δ.Σ.Α. Έτσι ανέλαβα, με χρηματοδότηση του Δ.Σ.Α., την αναζήτηση συνδικαλιστικών αρχείων στον διεθνή χώρο, με σκοπό να εμφανιστούν για πρώτη φορά τα συνδικαλιστικά αρχεία δίπλα στα πολιτικά, θρησκευτικά και άλλα, που υπήρχαν ήδη. Το ΙΑ/ΣΥΕΤΕ βρέθηκε ως εκ τούτου στη διεθνή αρχειακή πρωτοπορία μέσα από τους οργανισμούς της Ουνέσκο.
- 1986, Οκτώβριος:** **Διοργάνωση εκδήλωσης για την Εθνική Αντίσταση και τους συναδέλφους αντιστασιακούς**
Στη συγκεκριμένη εκδήλωση για την Εθνική Αντίσταση, είχαμε τότε την ευκαιρία να μοιράσουμε σε παλαιούς αγωνιστές αντίγραφα σχετικού ιστορικού υλικού, ιδίως από την εφημερίδα του Συλλόγου *Τραπεζιτική*. Τότε γνωρίσαμε και την ομάδα των εκδιωχθέντων αντιστασιακών της Τραπεζής Αθηνών, που τον Δεκέμβρη του 1944 είχαν απουσιάσει από την εργασία τους για να μην δολοφονηθούν, με αποτέλεσμα η Τράπεζα Αθηνών να τους διαγράψει από το προσωπικό ως «εθελοντικώς αποχωρήσαντες». Με τις δικές τους οδηγίες εντόπισα το παλιό αρχείο της Τραπεζής Αθηνών, στο κτήριο της οδού Σταδίου και ειδοποίησα κατάλληλα το ΙΑ/ΕΤΕ, που φρόντισε αργότερα να παραλάβει το σημαντικό αυτό αρχειακό υλικό.
- 1987:** **Το Διεθνές Συμβούλιο Αρχείων (Δ.Σ.Α.) αποφασίζει την ίδρυση ευρύτερης Επιτροπής Κοινωνικών Αρχείων** στα οποία εντάσσει και τα συνδικαλιστικά αρχεία. Η νέα Επιτροπή συγχωνεύεται με το Τμήμα Αρχείων Επιχειρήσεων, το οποίο ονομάζεται πλέον σε Τμήμα Οικονομικών Αρχείων. Το νέο σχήμα φέρει το όνομα «Επιτροπή Οικονομικών και Κοινωνικών Αρχείων».
- 1988:** **Συμμετοχή στο διεθνές συνέδριο του Δ.Σ.Α. στο Παρίσι.** Επιτροπή Οικονομικών και Κοινωνικών Αρχείων. Εκεί, γνωρίζουμε και ξεκινά η στενή μας συνεργασία με τον Γιαπ Κλόστερμαν, διευθυντή του Διεθνούς Ινστιτούτου Εργατικής Ιστορίας του Άμστερνταμ (IALHI). Παράλληλα καταθέτουμε πρόταση για την ίδρυση Επιτροπής Αθλητικών και Ολυμπιακών αρχείων στο Δ.Σ.Α, με σκοπό την προβολή των ελληνικών αρχείων μέσω του νεότερου Ολυμπισμού. Στη συνέχεια θα καταθέσουμε πρόταση στο Διεθνές Συμβούλιο Αρχείων για τη δημιουργία Τμήματος Αθλητικών και Ολυμπιακών Αρχείων.

«70 χρόνια Σ.Υ.Ε.Τ.Ε.», Έκθεση αρχειακού υλικού στο Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων.

Σύνταξη άρθρου στην εφημερίδα *Το Βήμα* με τίτλο «Η μνήμη του αύριο», που αναφέρεται στο Συνέδριο του Δ.Σ.Α. και στην ομιλία του Francois Mitterrand, Προέδρου της Γαλλικής Δημοκρατίας. Απαρχή συνεργασίας με το Διεθνές Ινστιτούτο Εργατικής Ιστορίας του Άμστερνταμ.

1990: **Συγγραφή ιστορικού κειμένου για την έκδοση ειδικού τεύχους του περιοδικού του ΤΥΠΕΤ για τα 60 χρόνια από την ίδρυσή του.** Κείμενα και έγγραφα από το Ιστορικό Αρχείο του ΣΥΕΤΕ και το ΤΥΠΕΤ.

Συμμετοχή στην ίδρυση της Ελληνικής Αρχειακής Εταιρείας (ΕΑΕ), με τη συνεργασία των Γενικών Αρχείων του Κράτους, του ΙΑ/ΕΤΕ, των Αρχείων του ΕΛΙΑ και του Ιστορικού Αρχείου του Δήμου Πειραιά. Πολλές φορές το Δ.Σ. της ΕΑΕ συνεδριάζει στο χώρο του ΙΑ/ΣΥΕΤΕ, ενώ ο υπεύθυνός του εκλέγεται επανειλημμένα αντιπρόεδρος της Εταιρείας, όπου συστήνουμε Επιτροπή Κοινωνικών Αρχείων. Παράλληλα, αναζητώντας ελληνικά συνδικαλιστικά και κοινωνικά αρχεία εντοπίζουμε το αρχείο της ΟΤΟΕ, του οποίου τη συγκρότηση και φροντίδα ανέλαβε, με εξαιρετική επιμέλεια, ο σημερινός ακόμη διευθυντής της Ομοσπονδίας Χρήστος Καστορίνης. Συγχρόνως με τις επετειακές εκδηλώσεις του Συλλόγου και του ΤΥΠΕΤ και τις δραστηριότητες των Επιτροπών της ΕΑΕ, αλλά και της διεθνούς Επιτροπής, αναπτύσσουμε δραστηριότητα με σκοπό τον εντοπισμό και τη διάσωση του αρχείου της ΓΣΕΕ.

1991: **Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο «Η Επιχείρηση στην Ελλάδα και την Ευρώπη, 19ος-20ός αιώνας», Αθήνα.** Παρουσίαση εισήγησης με τίτλο «Συνδικαλιστικά αρχεία και συνδικαλιστική ιστορία: η περίπτωση του Σ.Υ.Ε.Τ.Ε.». Εκεί γίνεται σύντομη αναφορά στη συγκέντρωση και διάσωση του αρχείου του Συλλόγου, σύντομη περιγραφή του περιεχομένου και αναφορά στη σπουδαιότητά του. Τέλος, περιγράφεται ο χαρακτήρας και η εξέλιξη του τραπεζικού συνδικαλισμού του ΣΥΕΤΕ από το 1917 και εξής, από τη λésχη των στελεχών στο μαζικό σωματείο των εργαζομένων στην ΕΤΕ.

1992: **Συμμετοχή με εισήγηση για το ΤΥΠΕΤ στο Διεθνές Συνέδριο Αλληλοβοηθητικών Ταμείων στο Παρίσι,** με θέμα «Ένα παρελθόν πλούσιο σε μέλλον», οργανωμένο από την FNMF και το Κέντρο Κοινωνικής Ιστορίας του Άμστερνταμ, με τη συμμετοχή πολλών δεκάδων οργανώσεων από πολλά κράτη του κόσμου.

1994: **Ειδική εκδήλωση για τα «60 χρόνια της Τραπεζιτικής» στο**

Μέγαρο Μελά της ΕΤΕ, 21 Δεκεμβρίου 1994.

Έκθεση ντοκουμέντων του ΣΥΕΤΕ από το πλούσιο αρχείο του, προετοιμασία πολυθεάματος, σε συνεργασία με τις Δημόσιες Σχέσεις της ΕΤΕ (συντελεστές: Αλ. Κράους, Ζ. Συνοδινός, Ν. Δημολίτσας) και ομιλία του Γ. Κλόστερμαν, διευθυντή του Διεθνούς Ινστιτούτου Εργατικής Ιστορίας του Άμστερνταμ. Επανεκδοση του πρώτου ιστορικού φύλλου της *Τραπεζιτικής*, με τον τίτλο «Αι κοινωνικά ασφαλίσεις», αφιερωμένο στο ΤΥΠΕΤ και την πρώτη κρίση των ασφαλιστικών ταμείων το 1934.

Το 1994 επιτυγχάνεται η επέκταση της απόσπασής μας στη ΓΣΕΕ και επιχειρούμε μια πρώτη προσπάθεια έρευνας για τον εντοπισμό των αρχείων του συνόλου των οργανώσεων μελών της Γενικής Συνομοσπονδίας και των Εργατικών Κέντρων. Μέχρι και το 1995 αναπτύσσονται δραστηριότητες εντοπισμού των συνδικαλιστικών αρχείων και ιδίως των οργανώσεων-μελών της ΓΣΕΕ, Ομοσπονδιών και Εργατικών Κέντρων σε όλη τη χώρα.

1995: Με τη συνεργασία του Γ. Μυκωνιάτη, οργανώνουμε **συνέδριο για τα 65 χρόνια του ΤΥΠΕΤ**, όπου ο τότε πρόεδρος Δαμιανός Βαρέλης μας ζητά να συνδυάσουμε την ιστορία με το παρόν και το μέλλον του θεσμού. Χρησιμοποιώντας την πληροφόρηση που μας έδωσε το Διεθνές Συνέδριο Αλληλοβοηθητικών Ταμείων του Παρισιού, ήμασταν σε θέση να διοργανώσουμε την 1η Διεθνή και Ευρωπαϊκή Ημερίδα Αλληλοβοηθητικών Ταμείων στην Αθήνα (βλ. και την ειδική έκδοση του περιοδικού *Τα Νέα του ΤΥΠΕΤ*, τεύχος 80). Έτσι εγκαινιάστηκε η διεθνής δικτύωση του ΤΥΠΕΤ με την AIM και την FNMF. Αυτή η διεθνής δικτύωση μας οδήγησε στη σύσταση Τομέα Διεθνών Σχέσεων στο ΤΥΠΕΤ με πρωτοβουλία του Προέδρου Δαμ. Βαρέλη και στη συνέχεια στην ομοσπονδοποίηση των ελληνικών Α.Τ.Υ., με την ίδρυση της Ο.Α.Τ.Υ.Ε. που συμπληρώνει 22 χρόνια ζωής.

1996: Έκδοση φύλλου της *Τραπεζιτικής*, αριθμός 582, με αφιέρωμα για τα 40 χρόνια της ΟΤΟΕ και κείμενα του υπογράφοντα και τίτλο «Στοιχεία για την ιστορία του τραπεζικού συνδικαλισμού». Περιείχε, επίσης, σε ειδικό ένθετο, επανεκδοση επιλεγμένων σελίδων του γνωστού τόμου για τις *Καταστροφές στην Ελλάδα κατά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο* (Λεύκωμα Δοξιάδη), προσφορά του Συλλόγου μας στη συνειδητοποίηση της δυνατότητας διεκδίκησης των γερμανικών αποζημιώσεων.

Διοργάνωση Διεθνούς Συνεδρίου Εργατικής Ιστορίας με τη συνεργασία του ΙΑΛΗΙ για τα 80 χρόνια του ΣΥΕΤΕ. Το Συνέδριο έλαβε χώρα στην ΟΤΟΕ, με χαιρετισμό του Προέδρου Δημήτρη Κουσελά, και στη ΓΣΕΕ με θέμα: «Εργατική ιστορία, γερμανικές αποζημιώσεις, εργασιακός

αθλητισμός», εισηγήσεις των Φ. Ηλιού, Δ. Λιβιεράτου, Γ. Τερέντσιο, Α. Κράους κ.ά.

Εκδήλωση για τα 80 χρόνια του ΣΥΕΤΕ, με προβολή ντοκιμαντέρ και πλούσιο φάκελο ιστορικού υλικού.

2000 : **Παραγωγή ιστορικού και σύγχρονου ντοκιμαντέρ για τα 70 χρόνια του ΤΥΠΕΤ**, με τη συνεργασία του σκηνοθέτη Τ. Μπινσίμ και προβολή του σε ειδική εκδήλωση στο «Μέγαρο Μελά» της ΕΤΕ.

Λίγο αργότερα, πρότασή μας για τον εργασιακό αθλητισμό στην ΟΤΟΕ. Συνεργασία με τον συνάδελφο Τάκη Σκαρτσολιά για τη διοργάνωση Ημερίδας για τον εργασιακό αθλητισμό και την τέλεση εργασιακών αθλητικών αγώνων. Προβολή του φιλμ για την Εργατική Ολυμπιάδα του 1938 στην Αμβέρσα. Συμμετοχή σε διεθνές συνέδριο στη Σουηδία, με θέμα τον αθλητισμό και την κοινωνική οικονομία.

2004: **Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο του Δ.Σ.Α. στη Βιέννη**, με έξοδα της ΕΑΕ. Διοργάνωση Έκθεσης με τη συνεργασία του προέδρου της Εταιρείας Ζήσιμου Συνοδινού για τα αθλητικά και ολυμπιακά αρχεία στην Ελλάδα.

2005: **Παραγωγή ντοκιμαντέρ για τα 75 χρόνια του ΤΥΠΕΤ** και προβολή του στο Αμφιθέατρο της Ε.Τ.Ε. (Πρόεδρος ΤΥΠΕΤ ο Κων. Ζορμπάς). Συμμετοχή στην έκδοση ιστορικού λευκώματος για τα *50 χρόνια της ΟΤΟΕ (1955-2005)*, «Στοιχεία για την ιστορία του τραπεζικού συνδικαλισμού» 1917-1955», σελ. 16-42.

2007: **Έκδοση Ημερολογίου του ΣΥΕΤΕ για τα 90 χρόνια του**, με υλικό και φωτογραφίες από το Ιστορικό Αρχείο του ΣΥΕΤΕ σε συνεργασία με τον Ζήσιμο Συνοδινό.

2010: **Ευρωπαϊκή Ημερίδα για την Κοινωνική Οικονομία**, Αθήνα, γραφείο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιήσει έρευνες στο Ιστορικό Αρχείο του ΣΥΕΤΕ οι ιστορικοί και ερευνητές Αλ. Κράους, Κ. Κρεμμύδας, Μαρία Στρατηγάκη, Θαν. Τσακίρης, Ζ. Συνοδινός, Ακρ. Καλούσης κ.ά.